

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petivista (72 mm):
za enkrat 13 „
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
V sprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Rusko-poljsko vprašanje.

Že ob časnikarskem shodu v Ljubljani smo povdarjali, da je rešitev rusko-poljskega vprašanja največje važnosti za Slovanstvo; zakaj Ruse že po geografski legi delijo Poljaki od zapadnih Slovanov, i že zato nam je težko presoditi položaj ruskega naroda, ako se ne oziramo na Poljake. — Stoletna zgodovina je v teh dveh sosednih si narodih vkoreninila medsebojne antipatije; a kolikor bolj se je oglašal glas naroda o ve duše, toliko jasneje je postajalo obema narodoma, da je razvoj in pravi napredek obeh sosednih i sosednih si narodov možen le v medsebojnem prijateljstvu. Zato smo prepričani, da je kljub velikim oviram, katere je nagromadila zgodovina, možna ugodna rešitev rusko-poljskega vprašanja, da je med obema narodoma možen vsaj „medus vivendi“ dostojen kulturnih narodov, ako ni možno iskreno vzajemno prijateljstvo.

Za rešitev rusko-poljskega vprašanja je torej ne samo najvažnejše, ampak tudi „conditio sine qua non“, da dobijo v Rusiji vpliv na vladno pravo zastopniki naroda, da ruska birokracija ne bo več svojevoljno vladala in zatirala ruskega in poljskega naroda, ampak stala pod pravično i ostro kontrolo nareda oziroma narodovih zastopnikov. V Rusiji je zdaj postalo popolnoma jasno, da se država ne more razvijati in ne napredovati, ako je narod brezpraven, ako se narod po svojih zastopnikih ne more udeleževati vladanja.

Pri Poljaki je trezen, hladen razum že toliko prevladal, da vidijo potrebo urediti svoje razmerje do Rusije v mirnem in prijateljskem smislu. Tega Poljake uči ne samo njih politiški, ampak tudi njih ekonomski položaj; ravno ekonomski položaj mnogo vpliva, da se ublažujejo politiške antipatije.

Tako se na obeh straneh pripravlja pot za medsebojno spravo; kažejo se znaki, da se bo v doglednem času zacelila ta najbolj krvava rana na telesu slovanskem.

Večkrat smo že iskali zveze s Poljaki, da bi se mogli poučiti o njih težnjah i bo-

lestih. A Poljaki so bili do nas vedno nezaupljivi in so s prevelikim ponosom gledali na svoje slovanske brate i premalo cenili zvezo s Slovani. Sedaj so pa oni Poljaki, s katerim smo se seznanili že na časnikarskem shodu v Ljubljani ustanovili svoj res impozanten mesečnik „Swiat Słowiański“, kateri ima namen vzdrževati zvezo s Slovani in v mirnem objektivnem tonu podajati informacije o slovanskih kulturnih i politiških stvareh; v politiškem oddelku bo posebno točno poročal o razvoju rusko-poljskega vprašanja. S tem bo možno nam i drugim slovanskim časopisom dobivati točne informacije, da se bomo mogli lažje orientirati v mnogih zamotanih vprašanjih.

V 2. št. poroča „Swiat Słowiański“, da se posebno ruska dnevnika „Rusj“ i „Naše dni“ intenzivno zanimata za rusko-poljsko vprašanje in prinašata tudi glasove Poljakov o rešitvi tega vprašanja. V teh časopisih sta objavila svoje mnenje prof. Dziedziowski i poljski pisatelj Sieroszewski. Oba izjavljata, da pod sedanjim sistemom sprava ni možna; a možno je, tako pravi prof. Dziedziowski, sporazumljenje z onimi opozicijskimi elementi, kateri priznavajo, da je bodočnost Rusije odvisna od njene moralne sile i od ureditve njene politike po krščanskih načelih.

Ker se je začelo to vprašanje obravnavati v tako treznem duhu in na tako realnih temeljih, bomo tudi mi s še večjim zanimanjem proučevali to vprašanje i o njem poročali. Gotovo ne bodo Poljaki od nas zahtevali, da bi se z njimi strinjali v vsaki podrobnosti, n. pr. da je za ugodne izpremembe v Rusiji potreben poraz Rusov na Daljnem Vzhodu; o tem si dovoljujemo mi imeti drugo mnenje, ne zaradi naših simpatij ali antipatij, ampak po treznem preudarku in ker vemo, da se tudi najtreznejši Poljaki ali ruski opozicionalci lahko motijo v tem.

Vojska na Daljnem Vzhodu bo za Rusijo v vsakem slučaju velika preizkušnja sedanjega ruskega sistema; in tudi po eventualnem porazu se bo ruska birokracija

lahko še opirala na neizobražene narodne mase, a tudi po eventualni zmagi bo vsakemu zavednemu Rusu jasno, da se sedanji sistem ne more vzdržati, ako se hoče Rusija v bodoče izogniti takim ponižanjem, kakor jih prinaša sedanja vojska. Zavednih elementov je na Ruskem vedno več i v njih i v narodu je glavna sila Rusije. — Sploh bomo vsa podrobna vprašanja presojali trezno i kritiško, izogibali se bomo vsakih prezgodnjih kombinacij — a naše najvišje načelo bo vedno: resnica i pravičnost i zato smemo v „Swiatu Słowiańskim“ pozdraviti svojega časnikarskega prijatelja i ga zagotoviti ne samo naših simpatij, ampak tudi našega časnikarskega sodelovanja.

Rusko-japonska vojska.

Bitka za Mukden.

Bitka za Mukden še ni odločena. Situacija je taka: 25. preteklega meseca so naskočili Japonci Čihnen na skrajno vzhodnem krilu. To je bila samo demonstracija, ki je Ruse v toliko premetila, da so mislili, da se bo tu vršil najsilnejši napad. S to demonstracijo so hoteli Japonci odvrti rusko pozornost od zahodnega krila. Dne 4. marca se je nakrat zahodno od Mukdena pri Salinpu pojavila močna ofenzivna japonska skupina pod poveljstvom Nogija. Kako je prišla ta armada tja? Oku je od Sandepu začel krepko ofenzivo proti severu in nasproti njemu stoječi ruski oddelki potisnili do Madjapu. Med temi operacijami je šel Negi skoro gotovo pri Santankonanu preko Hunha, tako, da je na splošno presenečenje razvil svojo armado zahodno pri Mukdenu in prišel ondi z velikimi svojimi topovi že 9 kilometrov severo-zahodno do Mukdena pri Tiantinsunu. Najbolj je to seve presenetilo Ruse. Pokazali so se veliki nedostaki v opazovalni službi. Japonci so na tej strani storili vse, da bi prišli dalje do železnice in zastavili ali onemogočili Rusom umikanje, vendar se jim na cesti proti Sinmintinu upira Kaulbars.

Japonska bojna fronta je dolga okoli 120 kilometrov. Levo zahodno krilo se naslanja na cesto Mukden-Sinmintin. Središče tvori Saho od Linšipu do Banjapudze. Med Hunhom in Saho stoji Oku, dalje do Banjapudze pa Nodzu. Ob Sahu so se Rusi morali umakniti nazaj, najnovejše vesti

poročajo, da Rusi proti Oku dosegli nakrat nekaj uspehov. Nodzu ima srdit boj za Putilov grič, desno japonsko krilo pod poveljstvom Kurokija pa še ni moglo prodreti skozi gorovja v gorenjo dolino reke Hunho. Ustavljata se mu Linevič in Rennenkampf. Grupiranje japonske armade je občeudovanja vredno. Lahko se govori o silajnem obkoljevalnem načrtu.

Nekateri listi pravijo, da Rusi s sedanji boji le krijejo svoje umikanje. Posebno pozornost obrača Kuropatkin utrjevanju Fušuna, ki leži severno-vzhodno od Mukdena in leži ob cesti, ki vodi v Tjenlin ter je za umikanje velike važnosti. Bila bi velika nesreča za Ruse, če bi Japonci mogli prodreti do tja.

Skoro bomo videli, kaj bo z Mukdenom oziroma ruskim umikanjem. Obe armadi sta strahovito utrjeni. Če so Japonci že vse svoje čete poslali v boj, a še niso dosegli svojega cilja, tedaj ne bodo zmogli nadčloveških stvari in če ima Kuropatkin na razpolago kaj novih rezervnih čet, tedaj se lahko še položaj za Ruse obrne na bolje. Morda še ni bilo prepozno, ko je Kuropatkin spoznal japonske obkoljevalne načrte in ni izključeno, da Japoncem prekriza račune.

London, 7. marca. „Daily Telegraph“ poroča včeraj iz Tokia: Japonsko levo krilo se je po silnem boju v ponedeljek utaborilo severno od Mukdena. Levo krilo Kuropatkinovih zadnjih čet, obstoječe iz 20.000 mož izbranih čet, se umika.

Mukden, 7. marca. (Opoldne.) Ob dveh zjutraj so Japonci napadli ruske postojanke ob Hunhu. Topniški boj neprestano traja ter se je ob jutranjem svitu nadaljeval skoro do sinmintinske ceste, odkoder sedaj dohajajo ranjeni kitajski beguni. Tudi mnogo japonskih ranjencev so prenesli sem.

Pariz, 8. marca. „Journal“ priobčuje sledečo brzojavko svojega poročevalca z bojišča: Mukden, 7. marca (Ob 7. uri zvečer.) Včeraj je napad neprestano trajal. Neprestano so se vršili napadi in protinapadi. V tem boju so Japonci vzeli vas Dašičao, ki so jim jo iztrgali prej Rusi. Ob Hunhu so čete generala Cerpickega odbile več silnih japonskih napadov. Po vsakem napadu so nakopili Rusi trupla Japoncev, jih posuli s prstjo ter si na tak način napravili zaslonbe. Okrog pete ure popoldne so pričeli Japonci po trdovratnem boju Ruse severo-zahodno od Mukdena potiskati nazaj ter se severno od Mukdena približali železnici. Stirje sibirski polki so sedaj vključili silnemu japonskemu streljanju naskočili Japonce; posrečilo se jim je, zadržati sovražnika. Boj

LISTEK.

Življenje v Mukdenu.

„Frankf Ztg.“ piše o življenju v Mukdenu tako le:

Mesto je obdano z dvema fortifikacijskima vrstama. Vsak napad bo stal mnogo žrtev in njegovi uspehi so zelo dvomljivi. Mukden je središče, od kjer se preskrbuje vojaštvo s provijantom in drugimi stvarmi. Železniško postajo so v zadnjem času čisto razširili, da bi bilo preskrbljeno tudi za mnogo večji promet. Vedno več čet prihaja na bojišče. Cele vrste vojakov prihajajo s provijantom in zimskimi oblekami in v nasprotni smeri odvažajo bolnike in ranjence v harbinske bolnišnice, pošto in v prvi vrsti prazne vozove odpravljajo na sever, kjer jih tako zelo potrebujejo za prevažanje ljudi in blaga.

Sploh se je delavnost sirske železnice znatno povišala. Železnica, ki vozi okrog Bajkalskega jezera, je prevzela del prevažanja na plovih in tako jela premikati velikanske maožce materiala, ki je ležal na drugi strani jezera. Že sedaj so

mnogo izboljšali vzhodno-sibirsko železnico, mislim namreč to, da so napravili na vsakih 32 km. ogibališča, s čimur se promet zelo olajšali. Vlakov, ki vozijo iz Rusije na bojišče, ni treba več stati med postajami, medtem ko čakajo vlaki, ki prihajajo od zahoda, na ogibališču toliko časa, da je glavna proga presta. Razun tega so izboljšali vse mostove, viadukte in drugo, tako da je mogoče uporabiti tudi zelo dolge vlake.

V tem času so prihajali v Mukden čestokrat vlaki s 60, da celo z 90 vozovi. Povprečno odhaja sedaj vsakih 24 ur 20 do 24 vlakov.

Zato vlada sedaj na kolodvoru v Mukdenu zelo živahno življenje, pa tudi v malem delu mesta, ki se razprostira okoli kolodvora. Nanovo došle čete se pregledujejo, artiljerijsko orodje spravljajo iz železniških vozov, vojaški plašči in kožuhi se nalagajo na velike kupe. Nosilnice z bolniki in ranjenci postavljajo pred čakajoče sanitejce. Castniki vseh polkov, zdravniki, bolniški strežniki, orožniki, inženirji, železniški uradniki in kitajski kuliji prihajajo in odhajajo v vsakem dnevnem času. Vsak

trenutek pride do večjega ali manjšega pretepa med ruskimi kupovalci in kitajskimi prodajalci.

Hiše okoli kolodvora so prenapolnjene; vsaka ima skoraj tri do štiri sobe, a v vsaki stanuje deset do dvajset častnikov. Mesto se hitro razširja. Grški in armenski trgovci — neverjetno je, koliko jih je privabila tje vojska — napravljajo povsod svoje kolibe, kjerkoli je še količjak praznega prostora ter izborno tržijo s svojim blagom, ki so ga pripeljali s Kitajskega čez Sinmintin in ki ga prodajajo po zelo visokih cenah. Mukden je brez dvoma sedaj eno najdražjih mest na svetu. Kdor hoče kositi v restavracijah v mestu, ki se razprostira krog železnice, ali če hoče sploh zadovoljiti svoje potrebe pri Grkih in Armencih, mora izdati vsak dan najmanj 18 do 20 rubljev ali okroglo 50 frankov. S to vsoto more le najskromnejše živeti. Mi, ki živimo v kitajskem mestu in imamo lastno gospodarstvo, izhajamo nekoliko ceneje, toda z manj nego 12 rublji ali 30 franki ne moremo živeti. Ceneje ne more nihče živeti, razun če je Kitajec, Armenec ali Grk.

Toda rusko mesto ni zrastle nad

zemljo, ampak čete, ki so prezimovale — njihovo število šteje na stotine — so naredile celo vrsto podzemskih stanovanj. Tako stanovanje sestoji iz štirioglate votline, ki so izkopane tako globoko, da lahko v njej stoji mož srednje velikosti. Ta votlina je pokrita z deskami. Okna se nahajajo na ozkih, koničastih slemenih, in v enem izmed teh so še vrata, do katerih se pride po izkopanih stopnjicah. Votlina je zatlačena s slamo, v sredi pa stoji peč, ki so si jo naredili ljudje sami — sestoji n. pr. iz svinčenih plošč starih škotelj, katere so ometane z ilovico. Tu doli je topleje in prijetnejše, nego bi si kdo mislil. Kakor vsi prebivalci severnih krajev, tako si znajo tudi Rusi napraviti ugodno domačijo. Vojaki naredijo spretno in urno iz starih lesenih zabojev, kolikor jih morejo dobiti, celo sobno opravilo. Na stenah vise puške in sprave za patrone v lepem redu. V kotu visi kaka sveta podoba in na peči stoji vedno čajni kotliček z vrelo vodo. Kadar se zunaj vzdiguje sneg in prah, tedaj se čuti človek tu notri skoro tako, kakor doma: seveda se življenje, ki ga živijo na bojišču njihovi tovariši, kjer razsaja vihar in vlada hud mrz, —

bo brez dvoma trajal celo noč. Na obeh straneh so izgube že mnogo večje, ko one pri Ljaolanu.

Peterburg, 8. marca. Iz Mukdena se glasi, da se ondi pripravljajo za vse slučaje. Ruske izgube se cenijo na 30.000 mož.

Mukden, 8. marca. (Ob 2. uri 40 m. zjutraj.) V noči 6. t. m. so napadli Japonci naprej potisnjeni ruski oddelek pri Čančenpu ob železnici. Po več brezuspešnih napadih so Japonci ustavili prodiranje. Na obeh straneh so bile izgube velike. Rennenkampfov oddelek na vzhodnem krilu je zopet odbil japonske napade.

Berolin, 8. marca. „Tageblatt“ poroča iz Peterburga: Velikanska bitka pri Mukdenu se nadaljuje. Vkljub vsem dosedanjim poročilom se je bitka vršila doslej za Ruse neugodno. Rusi niso bili potisnjeni nazaj le na zahodu, ampak so šli posebno na vzhodu daleč nazaj, kar se tudi priznava.

Tokio, 8. marca. Iz japonskega glavnega stana v okolici Sinčina poročajo: Ob šestih zjutraj so prodirale japonske sile v smeri proti Huajenu ter so vzele najprvo Pinšihato in nato Huajen. Položaj v bližini Tite je neizpremenjen. V torek ob treh zjutraj je prodiralo rusko topništvo ob Sahu vzhodno od železnice proti neki višini severno od Tušnjatuna, a je bilo odbito z izgube 30 mrtvih. Ob dveh zjutraj je koncentriralo rusko topništvo od Tašana in Vaupoašana, ko so velike infanterijske mase šle k napadu, svoj ogenj proti našim pozicijam, a ob petih zjutraj je bilo pobito. Ob 11. uri dopoldne so zasedli Japonci Hanšepao na zahodu železnice ter so pozneje odbili napad Rusov, ki so poizkušali ta kraj si zopet osvojiti. Na desnem Hunhovem bregu je bilo v bližini Inšituna, 7 milj jugozahodno od Mukdena, opaziti, da Rusi polagoma dobivajo ojačenj. Japonci so zasedli dve tretjini Likonpaa, 8 milj zahodno od Mukdena, ter so odbili ruske protinapade.

London, 8. marca. Dopisnik Reuterjevega urada pri Kurokijevi armadi poroča danes: Rusi so preteklo noč v varstvu teme zapustili vse svoje postojanke ob Sahu. Sedaj se umikajo proti severu. Japonci pritiskajo nanje. Pred svojim odhodom so Rusi zažgali velike zaloge živeža. Zavzetje Mukdena je blizu (?).

Tokio, 8. marca. Danes ob 8. uri dopoldne so Japonci vzeli Mahuntan.

Berolin, 8. marca. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Peterburga: V petek in soboto se je silno nevarni položaj Kuropatkinov vsled pravočasnega dohoda rezerv odločno izboljšal; posebno pa je vplivalo na izpremembo položaja to, da je general Kaulbars osebnost posegel v boj. Japonci so z gotovostjo računali, da bodo v soboto že lahko marširali v Mukden. Vsled Okuovega prodiranja je bil Kuropatkin prisiljen k odločilni bitki, ker bi bilo umikanje možno le med groznimi izgubami. V obupnem bju se je Rusom posrečilo, Okua prisiliti k umikanju. V odločilnem boju bo odločilno to, kdo bo imel več rezerv in več energije. Sedaj ima desno rusko krilo prednost.

London, 8. marca. Japonci poročajo o naspeku na njihove postojanke pri cesarskih grobih pri Mukdenu. Rusi so hoteli s tem napadom preprečiti prodiranje Japoncev za njih hrbet. Ruski napad je bil odbit.

ne more primerjati z življenjem tu notri v teh votlinah.

Kakor ruski del mesta, tako se je razširilo v zadnjih mesecih zlasti po bitki pri Ljaolanu tudi veliko kitajsko mesto, ki je pravzaprav pravi Mukden in najstarejše glavno mesto dežele. Kajti skoro vsi kmetje, ki so stanovali okoli Mukdena, so zapustili svoje vasi ter pribežali tu — sem.

Vsak dan vidim na stotine in stotine ljudi, ki prihajajo skozi mestna vrata, ki se nahajajo v bližini moje hiše. Zaviti v cunje — edino, kar so si rešili — od mraza se tresoč, trudni od popotovanja skozi opustošeno deželo, tuji na ulicah mesta, blodijo brez pomoči s svojimi culami in jokaljočimi otroki med vrvenjem vojaških čet. Stevilo teh ubežnikov znaša sedaj na 25 tisoč. Kitajska vlada jim je dala mnogo privatnih in javnih poslopj in skrbi za njihov obstanek, živež s tem, da razdeljuje zastonj proso in drugo žito. Lahko je razvidno, da mora kitajska vlada samo tukaj v Mukdenu preskrbovati vsak dan 30.000 mož z živežem.

Kuropatkinovo poročilo.

Peterburg, 8. marca. Kuropatkin poroča 6. t. mes.: Na desnem Hunhovem bregu je sovražnik napadel naše postojanke na severu in jugu Janzituna, a je bil odbit. En ruski oddelek je prodiral proti Sinmintinu ter je zasedel vas Cintanhe pri Dašičau; sovražnik, ki je dobil pomoč, je naše potisnil iz vasi Japonske izgube so velike. V okolici Putilovega griča smo zaplenili večeraj še tri strojne puške ter ujeli še petdeset Japoncev. Napadi na Kaudolizan in Ubenpuco so bili odbiti. V postojankah pri Gutulinu je mir.

Dne 7. t. mes. poroča Kuropatkin: Na desnem Hunhovem bregu je sovražnik opetovano napadel naše oddelke na fronti vasi Janzintun in Juanhvantun, a vsi napadi so bili odbiti. Vsi energični napadi na Putilev in Novgorodski grič ter ponočni napadi na Kaudolizan so bili odbiti. Včasih pridejo Japonci, ki so nas obšli za hrbtom ter streljali na lastne vojake, ki so jih imeli za Ruse, do žičnih ovir. V Ubenpuci se nahajajoči oddelek je bil sinoči ob 8. uri napaden. Okrog polnoči je vrgel naš oddelek sovražnika nazaj ter zaplenil dve strojni puški. Proti jutru so Japonci zopet pričeli z ofenzivo. Napravili smo protinapad ter zaplenili še eno strojno puško. Na levem krilu je mir.

Druga Kuropatkinova brzojavka od 7. t. m. se glasi: Sovražnik je energično napadel Juhvantun ter zasedel del tega kraja; pozneje je bil zopet pregnan od tod. Napad na centrum je bil odbit. Levo sovražnikovo krilo je napadlo Ubenpuco, a se je pred našim ognjem umaknilo.

Pariška poročila.

Pariz, 7. marca. „Echo de Paris“ poroča iz Peterburga: Ravno došla poročila z bojišča se glase mnogo ugodnejše. Zdi se, da se je položaj popolnoma izpremenil. Japonske napadajoče kolone se umikajo. Močne ruske sile marširajo ob bregu reke Ljaoho. V centru in na levem krilu so Rusi doslej obdržali vse dosedanje postojanke vkljub strahovitim napadom. V generalnem štabu so zopet bolj samozavestni. Trdi se, da so bili Japonci na vzhodu pobiti. Več topov je ruska konjenica vzela Japoncem na umikanju. Upa se, da se bo Kuropatkinu posrečilo prodreti bojno fronto, ki je posebno na vzhodu na mnogih krajih slaba.

Pariz, 7. marca. „New-York-Herald“ poroča iz Peterburga: Kratka šifrirana brzojavka Kuropatkinova je v uradnih in vojaških krogih povzročila popoln preobrat. V vojnem ministrstvu je videti le vesele obraze. Kuropatkinov protinapad v centru se ugodno razvija. Tudi na zahodnem krilu se bitka nerazvija za Ruse neugodno. Japonci so potisnjeni nazaj do Sinmintina. Močne reserve marširajo proti temu kraju. Poveljuje jim general Kaulbars. Upajo, da bodo Japonci po dohodu teh rezerv prisiljeni zapustiti Sinmintin. Ondi bojujoča se vojna skupina bo najbrže potisnjena na zahod. Japonske izgube so mnogo večje kot ruske, ker so prvi bili doslej vedno napadalci. Uplenjenih je več topov. Vse obkoljevalno gibanje se je vsled enega ruskega uspeha, omejilo le na en gotov krog. Situacija je za Kuropatkinovo armado izgubila velik del prejšnje svoje nevarnosti. Tudi na vzhodnem krilu se je general Linnevič boril uspešno. Japonski napad na vzhodni prelaz Kutulin je smatrali za ponesrečen. Sibirski

Mnogo teh ubežnikov, ki sedaj žive na državne stroške, je takih, ki so živeli pred to nesrečno vojsko jako udobno življenje; kajti kraj južno od Mukdena je rodovit, pred vojsko je imel vsaj vsak izmed njih svojo domačijo, svoje domače živino in svoje poljske pridelke na polju ali v kašči. Sedaj pa nimajo nič drugega nego to malo, kar so mogli prineesti s seboj na hrbtu. Ako gredo nazaj na svoj dom, vidijo, kako se rušijo njihova poslopja, če jih že niso prej zapustili kot kup razvalin. Njihovo polje bo ostalo neobdelano, dokler ne neha svetiti bojna svetilka. Ko pride zopet čas setve, manjkalo jim bode živine za oranje in semena za setev. In medtem ko zro potrpežljivo in resignirano v žalostno bodočnost, žive stisnjeno v svetliščih in starih razpadlih hišah, tresoč se od mraza in komaj nasičeni od miledarov, ki so jih prejeli od dobrih ljudi in vlade. Seveda jim deli kitajska vlada živež zelo varčno, ker ni izključeno, da bo čas dobrodelnosti trajal še dolgo.

To je usoda kmetijskega prebivalstva v Mandžuriji.

strelci so si po zavzetju japonskih pozicij osvojili več pozicijskih topov.

Pariz, 8. marca. Japonska kavalerija je zasedla stari mukdenski kolodvor 17 vrst severno od mesta. V nevarnosti je baje ruska umikovalna črta proti Fušunu. Japonci svojega obkoljevalnega obroča še niso sklenili. Če se Japoncem posreči vzeti Fušun, potem je rusko umikanje proti Tjelinu odrezano. Le obupni poizkus: more rešiti Kuropatkin.

Rusko poročilo o bojih.

O bojih do 5. marca posnemamo iz „Novega Vremena“ sledeča pregledna poročila.

Desno krilo in središče.

Mukden, 4. marca, ob 9 uri ponoči. Pri japonskem prodiranju proti Mukdenu se je razvil hud topniški boj za vas Mansujanza. Šrapnel je udaril v hišo, s katere je ruski poveljnik opazoval boj, a poveljnik je ostal nepoškodovan, ker se šrapnel ni razlezel. Odhod naših čet od bivšega desnega krila k Sahedepu ne pomenja opustitve Mukdena, ampak ima le ta namen, da se krilo zavije in dobi boljše strateško postojanko. Zdaj ponoči je tiho zapadno od Mukdena. Pripravljeni smo na končni najhujši udarec japonske predznosti. Namen na tem desnem krilu je, držati se do poslednjih sil in povrniti Nogiju, kar je storil Port Arturju.

Mukden, 4. marca. („Nov. Vrem.“) Na desnem krilu se je razvil boj do najhujših grozot. Na obeh straneh ogromne izgube. Zdaj vidimo, da je bila japonska operacija na vzhodu samo manever, da odvrnejo pozornost od glavnega bojišča. Mi smo se dali premotiti ter poslali prvi zbor na vzhod. Ko so Japonci to zapazili, se začeli resni napad. Boj traja že tretji dan. Velika ravnina je posejana z mrtvimitrupli; pred utrdbami so vsi jarki polni mrličev in ranjenih, in po njih hodijo ostali, ne zmeče se za živega ali mrtvega. Največ trpimo od topov, ki res peklensko delujejo. Ruski vojaki se bore z junaštvom, kakor ga še ni bilo videti.

Središče in levo krilo.

Mukden, 5. marca. V središču je bil vroč boj pri Gatulinskem prelazu za vas Suhudepu. Dvakrat je prišla iz rok v roke; slednjič so jo Rusi obdržali.

Mukden, 4. marca, ob 9. uri ponoči. („Novoje Vremja.“) Na levem krilu in v središču je povsod uspeh na ruski strani. Japonci so povsod odbiti z ogromnimi izgubami. Pred ruskim središčem so na nekaterih krajih kupi japonskih mrličev toliko, da še Rusi čeznje ne vidijo.

Mukden, 5. marca. Pri Banjapudzi je čez 20 japonskih bataljonov naskočilo Ruse, a so bili odbiti z velikimi izgubami. Bil je boj z bajoneti, v katerem so se kar valila navzdol japonska trupla. Nato so naskočili še trikrat večeraj zjutraj z istim neuspehom. Putilov grič so naskočili Japonci dvakrat, nato so Rusi zažgali most čez Saho. Ranjen je general Satilov.

Madzjadan, 3. marca. Ob drugi uri popoldne se je začela japonska kanonada. Takoj je naskočila tudi pehota pri Ubenepudzi, kjer je poveljeval polkovnik Nekrasov, ki je odbil napad in odšel na svoje prejšnje pozicije. Ob 5. in 7. uri zvečer so zopet napadli, podpiraje naskok z grozno kanonado, a zopet so bili odbiti. Topovi so Rusom ranili ta dan tukaj 1084 mož, o številu ubitih se ni moglo poizvedeti; padlo je mnogo častnikov. Boj traja devet dni; vse je izmučeno. Pri Kudjazi so se Rusi ves dan naporno borili in ohranili svoje postojanke; pri tem je padlo 700 mož.

General Dragomirov o Kuropatkinovem položaju.

Pariz, 8. marca. „Echo de Paris“ poroča, da se je veliki vojni svet odgodel za nedoločen čas. Sivi general Dragomirov se je izrazil o Kuropatkinovem položaju sledeče: Kuropatkinu manjka odločnosti. Vedno misli, da ga bodo Japonci premagali. Dragomirov priznava hladnokrvnost Kuropatkinovo, ki se vedno umakne v pravem času ter nikdar ne postavlja v nevarnost obstoja armade. Meni tudi, da se vprašanje o premembi nadpoveljstva ne sme razpravljati sedaj, da ne bi Kuropatkin morda storil potem v razburjenosti kaknega prenapljenega koraka, da doseže zmago „Zaupajmo“, pravi Dragomirov, „nadpoveljniku armade na skrajnem Vztoku, toda zahtevajmo po končani vojski računa od bivšega ministra (Kuropatkin je bil pred vojsko vojni minister), kajti vsa nesreča sedanje vojske zadeva njega. Pomanjkljivo je organizoval armado in jo pustil brez moderne artiljerije.“ Dragomirov meni, da se bodo Rusi umaknili iz Mukdena v Tjelin.

Rusko brodogojstvo.

Pariz, 8. marca. Privatna brzojavka lista „Temps“ iz Tanarive poroča, da je

rusko brodogojstvo zapustilo Madagaskar ter odplulo nazaj proti Džibutiju.

Ruski ujetniki na Japonskem.

„Temps“ piše: „Naš dopisnik v Tokiu poroča, da mu vkljub vsemu prizadevanju ni bilomogoče dobiti dovoljenja za obisk ruskih ujetnikov. Izraža mnenje, da morajo imeti Japonci vzrok, ker ne dovolijo obiskati vjetih Rusov.“

Sahalin — ruski.

Sahalin, 5. marca. O Japoncih tu ni sledu. Sahalin je zakopan v ledu in snegu. Brzojavke iz Tokia so izmišljene.

General Steselj

je 6. t. m. bil pri carju na kosilu. Car mu je izročil insignije Aleksander Nevskega reda.

Iz notranje politike.

„Zeit“ poroča, da je bil Gautsch 8. t. m. zato pri vladarju, ker namerava odstopiti minister za deželno brambo Welsersheimb. Tudi „N. Fr. Pr.“ poroča, da bo odstopil Welsersheimb in mu bo sledil Schönauich. To se bo menda že v soboto uradno proglasilo. — Dne 27. t. m. bo sodnijska obravnavala proti tistu „Zeit“, ker je priobčila članek „Eingekaufte Pairs“. „Zeit“ tožita Mauthner in Guttman, ker se čutita razžaljena. Baje bo tudi dr. Körber zaslišan kot prič. — Glasilo čeških agrarcev piše, da Randa ni na mestu kot češki minister. Priporočajo za to mesto bivšega načelnika češkega kluba, judovskega zdravnika dr. Engela.

Ogrska kriza.

Dne 7. t. m. je imela neodvisna stranka posvetovalje, pri katerem je Kešut izjavil, da je položaj neizpremenjen. Večeraj je imela sejo ogrska zbornica. Rešili so nekaj formalnosti, nakar je bila seja zaključena. Danes je zopet seja. Cesar je večeraj zaslísal ogrske poslance Daranyija, Langa in Thalyja. Najdalje, namreč 1 uro in pol je bil pri vladarju Daranyi. O izidu zaslišanja ni hotel ničesar povedati. Dr. Lang je rekel, da upa na ugodno rešitev krize.

Bolgarski knez Ferdinand v Londonu.

Angleški kralj Edvard je odlikoval bolgarskega kneza z velikim križem Bathovega reda. Kneza ni še obiskal noben član ruskega poslanstva.

Razpor zaradi Irske.

Glavni tajnik v ministrstvu za Irsko, Wyadam, je odstopil, ker se je sprl s svojim podtajnikom Mac Donellom zaradi upravnih izprememb na Irskem.

Ločitev Švedske in Norveške.

Dasi se je prestolonaslednik vladar izjavil proti ločitvi Švedske od Norveške, pripravlja storthing ločitev Švedske od Norveške. Posebni odesk se je izjavil s 16 proti 3 glasovom za ustanovitev samostojnih norveških konzulatov, ki se morajo ustanoviti najkasneje do 1. aprila 1906.

Roosevelt zopet predsednik.

Z nenavadnim sijajem bo Roosevelt v soboto nastopil kot zopet izvoljeni predsednik Zedinjenih držav. Po slovesnostih bo korakal mimo predsednika velikanski spreved, v katerem bodo tudi meščanski in vojaški dostojanstveniki iz vse države. Otvoriteni ples bo krasen. Rooseveltova soproga bo nosila obleko iz ameriškega blaga in narejeno v Ameriki. Tudi zamorci bodo imeli prost vstop k slovesnostim. Roosevelt je že potrdil dosedanje ministrstvo. Za glavnega poštnega mojstra je imenoval kabinetnega tajnika Cortelyona, za poslanika v Pekinu Viljema Rockhilla, za mehikanškega poslanika Congerja, Riddle postane poslanik v Rumuniji in Srbiji in generalni konzul Gummere bo imenovan za poslanika v Maroku. Zakladni tajnik Shaw bo odstopil.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 7. marca. Ministrski svet se je posvetoval danes o položaju Grkov v Rusiji, ki niso pravoslavni. Razgovarjali so se o izpremembi zakonov o upravi cerkva, o ustanovitvi bratovščin in samostanov, o kaznih svečnikov in o pouku verouka v materinščini.

Berolin, 8. marca. „Berl. Zeitung“ poroča iz Peterburga: Generalni guverner Trepov se boji, da ne bi bil na kakem izprehodu ubit z bombo. Zato se vozi v vozi „Rdečega križa“ medtem ko vozi njegova kočija prazna po Peterburgu.

Dunaj, 8. marca. Iz Peterburga poročajo, da je carjevič zbolel. Dvomijo, da bo dočakal moške dobo ruski prestolonaslednik.

Sosnovice, 8. marca. Poročila listov, da je bil tu proglašen preki sod, niso bila resnična. Mesto je mirno. V Saverdzu je vojaška patrulja streljala na 30 delavcev.

ki niso hoteli na poziv iti narazen. Trije delavci so bili ubiti in trije ranjeni.

Berolin, 8. marca. Iz Rige poročajo: Zdravstveno stanje Gorkega se je izboljšalo. Svojim prijateljem je rekel, da bo spisal dele o krvavem klanju v Homelu in pa o judovskem vprašanju v Rusiji. Gorki je v Rigi pod policijskim nadzorstvom.

Peterburg, 8. marca. Casopisje v baltičkih pokrajinah zahteva, da se iz učilišč odstrani vrinjeni ruski jezik in poučuje v estonskem jeziku. „Nov. Vremja“ odgovarja, da bo Rusija v pribaltičkih pokrajinah povsod, tudi v šoli, branila ruski državni jezik.

Peterburg, 8. marca. V Putilovi tovarni sta se včeraj razpočila dva kotla. Ubitih je bilo mnogo delavcev, ki niso stivali. Dokazano je, da so nesrečo povzročili stavkajoči delavci. Včeraj so zahtevali stavkajoči delavci, naj jim izplačajo zaostalo plačo. Rekle se jim je, da bodo dobili plačo jutri. Delavci so na to vdrli v pisarne in so poizkusili vlomiti v blagajno. Uradniki so streljali iz revolverjev na delavce in so ubili 3, ranili pa 26 delavcev. Med tem je dešlo vojaštvo in policija, ki so razkropili delavce.

Pariz, 8. marca. „Petit Journal“ poroča iz Peterburga: Stavkajoči delavci v admiralitetnih delavnicah so vdrli včeraj v admiralitetno poslopje in so ustrelili šest delavodij. Poizkusili so tudi zažgati poslopje, a ogenj se pravočasno opazili in pogasili. Vrgli so tudi bombe pred vojaške straže, a vojak ni bil poškodovan.

Tiflis, 8. marca. Iz Kutajsa poročajo: 200 realcev je z rdečimi zastavami na čelu vdrla na dvorišče realke; klicali so hura in streljali iz revolverjev. Število realcev so pomnožili trgovski uslužbenci. Na patrolje so streljali in metali kamne. Vojaki so streljali. V Erivanu so 4 t. mes. izbruhnili nemiri. Gubernijski zdravnik je bil umorjen na cesti. Streljali so iz hiš in iz prodajalnic. Umorjeni so bili trije Armenci in en mohamedanec. Včeraj so se ponovili nemiri. Streljali so na več krajih, tako da sta morali posredovati policija in vojaštvo. Včeraj je bilo umorjenih 7 mohamedancev in 1 Armenec, ranjenih pa 18 oseb.

Dunaj, 8. marca. „Bund“ poroča, da je Gapon zapustil v soboto Genevo in odpotoval v London. Casnikarjem se ni pustil intervjuvati, češ, da bi mu tako prišla na sled ruska policija. V Genevi je občeval le z nekaterimi somišljeniki. Gapon namerava odpotovati prej ko mogoče nazaj v Rusijo.

Peterburg, 8. marca. Peterburška brzojavna posredovalnica izjavlja, da vesti o Wittejevem odstopu niso bile resnične.

Pariz, 8. marca. Gapon je izdal sedaj tudi o klic na kmete. Ta oklic bo razdeljen v več stotiseč izvodih. V oklicu se obrača tudi na rekrute in rezerviste, naj se upro mobilizaciji za vojsko na vzhodu. Gapon poziva k umoru uradnikov, in popev ter klic: „Naj živi oborožena vstaja!“

Makedonski vstaši v boju.

Carigrad, 7. marca. Turške oblasti so dobile obvestilo, da pride bolgarski vstaški vodja Peter Kolarov z šestimi tovariši v Odrin, da ondi izvrši atentate proti vladnim palačam in proti banki. Po 9. uri zvečer se radi tega v Odrinu nihče ne sme pokazati na cesti.

Carigrad, 7. marca. Ker so se pojavile vstaške čete v ohridski okolici je odposlan bataljon vojakov, da čuva železnico Kulölu Burgas-Degeač. V okraju Kumanov so imeli turški vojaki od sobote do nedelje boj z vstaši. Vstaška četa, močna 50 mož, je pustila na bojišču 12 mrtvih. Končno se je vstaška četa umaknila za reko Vardar. Turška vlada trdi, da je zadnje dni vdrla bolgarska vstaška četa 120 mož pod poveljstvom častnika Elevevova iz Bolgarije v okraj Petrič. Tja sta vdrla tud. dve manjši bogarski vstaški četi pod poveljstvom generalov Pateneva in Marka.

Carigrad, 7. marca. V okraju Kastoria, okraj Monastir, so se izvršili številni zločini. V Bobiču je bilo umorjenih pet Bolgarov, v Ošani so bili umorjeni en duhovnik in dva kmeta.

Carigrad, 7. marca. Vsled umora nekega bolgarskega duhovnika v Kumanovu je veliko razburjenje med Srbi in Bolgari. Srbi in Bolgari so se stepili. Dva batalijona sta odposlana tja.

Carigrad, 7. marca. Generalni nadzornik Hilmi paša je naznanil turški vladi, da se med vstaši razširjene govorice, da bo 14. marca vdrla v Makedonijo iz Bolgarije 8000 mož, katere bodo vodili Sarafov, Cakalarov, Patkov in Popov.

Stanje ruskega delavstva.

Ruska vlada je poizvedovala o razmerah tovarniškega delavstva. Slika je žalostna. Tovarniški nadzorniki v moskovski guberniji so dognali, da so delavci l. 1903. zaslužili le po 192 rubljev celo leto. Prihodnje leto so bile plače še nižje. Poprečno so se zvišale delavske plače v zadnjih šestih letih za 12%, a živila so se podražila za 40%. Da v takih razmerah delavstvo ni

moglo biti zadovoljno, je umevno samoobsebi. Nadalje poročajo nadzorniki o slabih delavskih stanovanjih in o predolgem delavniku.

Ministrska kriza v Italiji.

Kralj je poveril sestavo novega italijanskega ministrstva Fortisu. Tittoni bo ostal minister za unanje stvari. Tudi večina dosedanjih ministrov bo ostala v Fortisovem ministrstvu, ki ne namerava izpremeniti javne uprave. Fortisova preteklost je jakoburna. V svoji mladosti je bil goreč privrženec republike. Šele l. 1880. se je prelevil v monarhista in se pridružil Crispiju. Ta izpreobrnitev mu je bila koristna, ker ga je Crispi imenoval za državnega podtajnika v ministrstvu za notranje stvari. Fortis je bil hvaležen Crispiju zato in je bil od l. 1893. do leta 1896 voditelj Crispijeve večine v zbornici.

Rumunski prestolni govor.

Včeraj, dne 8. t. m. je bilo otvorjeno novo zasedanje rumunskih zbornic s prestolnim govorom Prestolni govor naglašja, da se je vevlastim posrečilo ohraniti mir, dasi so nastale v Turčiji težkoče. Kralj je napovedal več novih zakonskih načrtov, med njimi tudi posebno inštanco pri kasacijskem dvoru, ki se bo morala pečati z nerednostmi pri upravi.

Stavka v New Yorku.

Uslužbenci cestnih železnic v Novem Yorku še stavkajo. Prirejajo izgrede in so na več vlakov metali kamene. Napadli so tudi več strojevodij, ki so prestrašeni zapustili delo. Na postaji podzemeljske železnice sta trčila dva vlaka; ubiti sta bili dve, in ranjenih 23 oseb.

Dnevne novice.

„Slovenec“ in „Narod“. Gosp. kaplan Šlamberger je bil, kakor „Narod“ z velikim veseljem poroča, pred celjskimi porotniki zaradi nenravnosti obsojen. Mi smo se o zadevi informirali in izvedeli sledeče: G. kaplan Šlamberger je bil res obsojen, pa zato ni kriva duhovščina in ne ordinarijat, kakor „Narod“ trdi. Porotnikom je bilo stavljenih 15 vprašanj, in so z 8 proti 4 glasovom 12 vprašanj zanikali ter z ravno potrebno dvetretjinsko večino 3 potrdili. Koliko vreden je včasih izrek porotnikov, to vedo gospodje pri „Narodu“ najbolje, če se spomnijo na zadnjo afero Ornig proti dr. Tavčarju. V slučaju Šlamberger je bilo 6 porotnikov Nemcev, med njimi eden protestant-opadnik. Vse to pa nas ne zanima toliko, kakor dejstvo, da je bil Šlamberger znan kot liberalen pripadnik in je bil z duhovščino v vednem nasprotju. On je eden tistih nesrečnih duhovnikov, ki so v nasprotju z drugimi svojimi stanovskimi tovariši govorili in živeli po „Narodovih“ naukih. „Narod“ je bil o Šlambergerjevih čednostih že prej poučen, a šele sedaj pisari, ko so njegovega somišljenika zašili. Če mi nismo pisarili o Šlambergerju, storili smo to radi tega, ker nam je tako velevala dostojnost. Mi imamo komaj prostora za veliko bolj zanimive stvari, Šlambergerjeve pa prepuščamo „Narodu“. Ta list intelligence sploh ne more živeti, če nima vsak dan par takih „zabel“. Vsak dan je sedaj pri „Narodu“ Šlamberger na vrsti. Lepše stvari „Narod“ lahko dobi pri svojih civilnih pristaših. Če bo to vse tako nadrobno opisoval, bodo „Narodovi“ čitatelji res lahko zadovoljni! Prav čudno je občitanje „Narodovo“, zakaj mi o Šlambergerjevi obravnavi nismo poročali. „Narod“ naj bi raje vprašal sebe zakaj je šele včeraj priobčil oficijelno obvestilo „Družbe sv. Cirila in Metoda“ o Jebračinovi kavi. To obvestilo je res koristno za slovensko stvar „roman“ o Šlambergerju pa ne. „Narodu“ pa se je s Šlambergerjem bolj mudilo. V tem se razlikujeta „Slovenec“ in „Narod“. Mi hočemo v prvi vrsti služiti poštenu slovenski stvari. „Slov. Narod“ ima prostora za največje umazanosti, za objavo „Družbe sv. Cirila in Metoda“ pa cel teden ni imel prostora.

Razpisane župnije. Razpisane so potom okrožnic naslednje župnije: Horjul v vrhniški dekaniji, Lašče v ribniški dekaniji, Ribnica v dekaniji istega imena, Svibno v litijški dekaniji. Zadnji rok za vlaganje prošenj je 31. dan marca l. 1905.

Premeščen je čast. g. Frančišek Juvan, kapelan v St. Jerneju, na Brezovico. Cast. g. Antonu Jeriču, kapelanu na Brezovici, je dovoljena pol-

letna pokojnina. Cast. g. Bertold Bartel, kapelan v Stari cerkvi pri Kočevju, je premeščen za beneficiata v Radeče pri Zidanem mostu.

Podeljena je župnija Smartia pri Kranju prečast. g. Frančišku Dolinarju, dekanu v Ribnici.

— 52 let pri enem gospodarju. Josip Fornazarič iz Ozeljana, okoli 66 let star, dela v opekarnah družine Spacapanove že 52 let. Za zvesto službovanje je dobil častno svetinjo. Fornazarič je še čvrst mož.

— Poročil se je v Kranjski gori g. Friderik Rasinger, veleposestnik in gostilničar Podkorenem. z gospico Rozo Koširjevo iz Kranjske gore. Na mnoga leta!

— Skrivnostna ladja se vozi po Jadranskem morju. Opazili se jo pri Reki. Ko so se ji druge ladje približale, je zbežala. Nekemu ribiču se je posrečilo priti ji v bližino. Pravi, da je na krovu bilo mnogo ljudi v fantastičnih oblekah z godbo, posebno mnogo mladih deklic, katerim se pozna, da so kmečkega rodu. Te dni se je vrnila v Istri domov neke dekle, katero so pogrešali 10 dni. Dekle pripoveduje, da so jo zvalili mornarji na to ladjo, češ, da bo predala zeljavo, potem so je pa pridržali na ladji. Izpustili so jo šele čez deset dni. — Ribiči groze, da bode te ladje potopili, če jo dobe

— V zagrebški škofiji je sedaj 1.353.529 katolčanov, 1951 unijatov, 118.013 neozidjenih Grkov, 4344 protestantov avgst. veroizp. in 3103 helv. veroizp.; 11.935 judov in 11 mohamedanov. Župnij šteje nadškofija 348 s 124 kapelanijami, podružnic pa 661.

— Tatvina na železnici. Dne 6. t. m. peljal se je A. Zere iz Polh. Gradca s ponočnim vlakom v Trst. Med potjo sleskel je suknjo, v kateri je imel večjo vsoto denarja, ter šel na klozet. Ko je v Trstu zajtrkoval, spoznal je, da mu je denarnica ukradena. Zastavil je svoj zakonski prstan ter se odpeljal s prihodnjim vlakom nazaj.

— Zakonski načrt o presnovi kongruje. Poročajo, da je novi zakonski načrt o kongruji sedaj v finančnem ministrstvu. Zbornici bo predložen v treh tednih. Župnijski duhovščini sta zagotovljena dva kvinkvinja in ena decenalna doklada. Tudi pokojnine bodo primerno zvišane. Vseh želja še ni upoštevalo, ker bi bilo treba zato na leto 26 milijonov kron več, kakor se rabi sedaj. Tudi načrt škofov ne bo odobren, ker bi bilo potrebno za izvršitev tega načrta 13 milijonov, a zakonski načrt zahteva le 11 milijonov.

— Iz Mokronoga se nam piše: Glede na določbo § 19 tiskovnega zakona blagevolite zastran v Vašem listu „Slovenec“ šte. 20 o postopanju zemljeknjižnega urada v Mokronogu natisnena objave sprejeti v cenjeni Vaš list sledeči popravek: Ni res, da se čuje več pritožb o postopanju zemljeknjižnega urada c. kr. okrajnega sodišča v Mokronogu. Ni res, da se je kmetom ali kakim drugim vdeležnim strankam med uradnimi urami zabranil vpogled v zemljiško knjigo. Ni res, da se je v zemljiškem uradu s strankami nespodobno uradovalo. C. kr. okrajno sodišče Mokronog, dne 24. februarja 1905 — Deželno-sodni svetnik: Starič m. p.

— Konja in voz ukradel. Viktor Vitez, iz Smerdja pri Postojni doma, je služil za kočijaža Francetu Stefančiču v Škedenju pri Trstu. Dne 21. februarja bil je zapustil službo in odpeljal konja in voz v skupni vrednosti 310 K. Vitez pravi, da je prazni voz pustil na cesti, konja je pa prodal. Viteza so orožniki prijeli kot postopača in ga izročili okr. sodišču v Il. Bistrici.

— Postne pesmi P. Hugolina Sattnerja so se danes razposlale. Naročila izvršuje edinole „Katoliška bukvarna“. Cena partituri in glasovom znaša s poštnino vred K 320.

— Štrajk lekarnarjev? V Gorici sta bila vsled nekega članka odpuščena dva asistenta Pontonijeve lekarne. Njiju tovariši so se proglasili solidarne z njima in so naznanili, da začne stavkati, ako se takoj ne sprejmeta nazaj.

— Zdravnikov primanjkuje. Rusko provincialno časopisje jako teži, da manjka povsod zdravnikov, ker so morali večinoma na vojsko.

Ljubljanske novice.

Ij Strelivo na Gradu. Strelivo so pričeli voziti v skladišče smodnika na Gradu. Sedaj baje ondi ni bilo zaloga.

Ij Kravja tatova aretovana. Na včerajšnjo semenj sta pripeljala dva možka kravo, o kateri smo poročali, da je bila ukradena posestniku Ivanu Peterlinu iz Spodnjih Gamelj št. 2. Kravo sta peljala do sv. Petra mitnice. Ondi službujoči nadstražnik Jernej Papler je zahteval od njih živinski petni list. Tatova sta mu rekla, da ima istega ženska, ki pride za njima. Straž-

nik se pa s tem ni zadovoljil in jima je veljeval naj počakata. Ker ženske ni bilo, sta kravo zopet odpeljala proti Mostam. Nato pa je bil nadstražnik obveščen o ukradeni kravi in je takoj vedel, da sta bila to tatova. Takoj se je podal k stražmojstru Francetu Kušljanu, ki je služboval pri naboru v „Mest domu“ in ga prosil, naj mu da s seboj orožnika, ki bi mu pomagal zasledovati tatova, sam pa se civilno preoblekel. Pri g. Debeljaku v Vodmatu je najel voz, da bi prej došel tatova. Tatova sta peljala kravo čez vojaške vežbališče v gozjd proti Hrastju. Čuvaj na prelazu železniškem vojaškega vežbališča je videl tatova, ki sta peljala kravo čez travnike. Bila sta četrt ure naprej. V gozdu jih je stražnik dohitel in jih vprašal če kravo prodasta. Zakaj pa ne, če jo dobro plačate, sta mu odgovorila. Začela se je kupčija brez mešetarja in je stražnik res kupil kravo. Rekel jima je tudi da bode kravo plačal v bližnji gostilni in hotel, dati tudi aro, ker pa je nista kotela, je rekel, da bode dal v gostilni za likof. Prišedši do gostilne je rekel, naj privežeta kravo in naj gresta notri, da dobita 180 kron in povrh še en liter vina. Tatova sta šla z veselim srcem v gostilno, se vsedla za mizo in peklica'a vina. Nadstražnik Jernej Papler pa je ostal pri vratih, jima pokazal samokres, rekoč: „Vidva sta kravja tatova ne ganita se.“ Kmalu je bil za njim tudi stražmojster, s katerim sta potem tatova vklenila. Tatova sta brata iz Buč, Ivan Vrankar, rudokop, rojen l. 1876., in Martin Vrankar, zidar, rojen leta 1870, pristojna v Smartno v kamniškem okraju.

Ij Predavanje „Slovenske kršč. soc. zveze“. Predvčerajšnjim je predaval g. Moškerc o izseljevanju in o namenih „Družbe sv. Rafaela“. Prihodnji torej k zopet predavanje.

Ij Krščanska ženska zveza ima redno predavanje prihodnji petek 10 t. m. v navadnih prostorih in sicer ob 4. (ne ob 3. kakor običajno). Predaval bode č. gosp. stolni vikar dr. Josip Jerše. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Ij K današnjemu naboru je prišlo 161 fantov, potrjenih je bilo 32.

Ij Repertoir sloven. gledališča. V petek, dne 10. t. m. ima gospa primadona Marija Skalova svoj častni večer v veliki vlogi Mimi Puccinijeve opere „Bohème“. Dve leti je gospa Skalova primadona ter je pela v vseh operah glavne sopranske vloge. Bila je vso dobo vzorno marljiva, vestna in točna; zato zaslujuje, da jej občinstvo kot vrli pevki in igralki-umetnici v petek dejansko izrazi svoje priznanje. — V nedeljo sta dve predstavi: drama in opera. — Prih. teden pride na vrsto grofa L. Tolstega velika drama „Moč teme“. — Gospod Otokar Klas je izročil dram. društvu dramatisacijo Kersnikovega romana „Testament“, ki se uprizori še ta mesec. — Opera študira Smetanova „Poljub“.

Ij Imenitna vola. Jagrovi dediči so včeraj kupili na semnju dva vola za 1400 K. Vola tehtata 1800 kil.

Telefonska in brzojavna poročila. Rusi poraženi.

London, 9. marca. „Times“ poroča iz Peterburga: Glasi se, da so Japonci pretrgali brzojavno zvezo severno od Mukdena. Castniki v generalnem štabu so menja, da bode odločitev danes ali jutri. Veliko je zupanje v Kuropatkinovo spretnost; nadejajo se, da premaga Okua. V najslabšem slučaju se bo umaknil proti severu. Japonska črta je dolga 160 km.

Tokio, 9. marca. Kuropatkinova in nekatera pariška poročila o odbitih japonskih napadih tu vzbujajo veliko začudenje. Uradna japonska poročila pravijo, da so Japonci polukrožno premikanje uspešno izvršili. Gre se samo še zato, obroč skleniti.

London, 9. marca. Dve japon. krili ob Sahu sta se mogli 5 milj zadaj za ruskim hrptom razprostrti. Ko so Rusi izgubili na svojih skrajnih krilih svoje najvažnejše postojanke, so delali obupne ponočne napade. En polk je izgubil 20 častnikov in 600 mož. Rusi na umikanju pustošijo deželo in požigajo vasi.

London, 9. marca. „Daily Telegraph“ poroča včeraj iz Tokia: Po poročilih iz Inkava, so Rusi Mukden popolnoma zapustili. Vir teh poročil so Kitajci iz severa. Dopisnik poroča dalje: Poroča se mi, da bo postal ruski položaj kritičen, ako store japonske armade še en korak naprej.

London, 9. marca. „Times“ poroča iz Peterburga, da se uradno priznava, da so ruske izgube v zadnjih 10dnevih bojih 33.000 mož in 830 častnikov.

Tokio, 9. marca. Ojama uradno poroča, da so Rusi na vseh črtah poraženi. Danes opoldne so pričeli z umikanjem. Japonska armada odločno zasleduje sovražnika.

Peterburg, 9. marca. V Carsko selo so došla resna poročila. Kuropatkin javlja, da so velike japonske čete severno-zahodno od Mukdena in da so ga prisilile, da se mora takoj umakniti.

Mukden, 9. marca. (10. ura opoldne.) Severozahodno od Mukdena se sliši strahovito gromenje topov. Hiše v Mukdenu se stresajo. Bitka divja ob cesarskih grobih.

Pariz, 9. marca. Iz Peterburga poročajo: Gotovo je, da so Rusi doživeli zopet velik poraz. Tu se boje, da bi vest o padcu Mukdena povzročila nemire v provinciji. Jermolov priznava, da se je v nekaterih krajih med kmeti že pričelo nevarno gibanje in da se se vzdignili, da si pribore posesti.

Tokio, 9. marca. Danes je prišlo poročilo: Kuropatkin je očitno poražen. — Bitka je bila najkrvavejša sedanje vojske.

London, 9. marca. Računati imamo s popolnim ruskim porazom. Ruski centrum je vržen nazaj in razpršen. Taktičnih zvez ni več. Bitka se je razložila v manjše boje, v katerih se odločeni ruski oddelki obupno bore, da bi prodrli japonske vrste. Ruske utrube ob Sahu so skoro vse že v japonskih rokah. Le oba krila se še ustavljata, a tudi tu pridobivajo Japonci na terenu. Ob Sahu so Japonci zaplenili mnoge ruskih topov in zalog.

Vseh pet japonskih armad se giblje v velikem krogu okrog Mukdena.

Tokio, 9. marca. Rusi beže na vse strani. Njihova armada je razkrojljena. Posebno je desorganizirano levo rusko krilo. Na neki točki se ruski oddelki niti ustavljali niso.

London, 9. marca. Japonci poizkušajo pretrgati železnično zvezo severovzhodno od Mukdena. Če se jim to posreči, potem ostane Rusom za umikanje le cesta in pa lokalna železnica Fučan Tjelin.

London, 9. marca. Poročila zatrjujejo, da je bojišče podobno ogromnim razvalinam.

Tokio, 9. marca. Maršal Ojama poroča, da so japonske čete v sredo zjutraj ob 8. uri premagale pri Mahutanu mnogo številnejše ruske čete ter jih pregnale iz vseh stališč. Mahutan leži le 14 milj od Fušuna, proti kateremu sedaj Jap. prodirajo. Ruski nočni napadi na japonsko središče so bili odbiti, nakar so Japonci prodrli do železnice ter del železnice osvojili. Tudi Oku je imel velike uspehe. Oku je oddaljen štiri milje od železnice proti Mukdenu.

Tokio, 9. marca. Tu je velikansko veselje, dasi dvomijo, ako bo zmage vsled že konec vojske.

London, 9. marca. Japonci so v zadnjih bojih izgubili 50.000 mož. Skupne izgube so nad 100.000.

Pariz, 9. marca. V državni zbornici je nabita brzokavka: V temi so Rusi zapustili vso črto ob Sahu in se umikajo od Mukdena. Vse zaloge so zažgali.

London, 9. marca. Sindikat velikih finančnikov berlinskih je izgubil zaupanje v ruske uspehe, in zato se je obrnila Rusija po posojilo na Francosko. Odtod je pa min. predsednik Rouvier carju pisal, da sedanji notranji nemiri zelo slabe ruski kredit in da ne bo mogoče dobiti posojila, če se notranje razmere ne uredijo. To je carja nagnilo, da je podpisal manifest z dne 3. marca, v katerem obljubuje ustavo.

Dunaj, 9. marca. Poslanska zbornica je nadaljevala danes prvo čitanje obrtne novele. Začetkom se je odgovarjal Gautsch na Schönererjevo interpelacijo v zadevi pruskega ministra Rheinbarena. Dejal je, da se je vsa stvar mirno uredila.

Peterburg, 9. marca. Morilec velikega kneza Sergija je baje princ Obolenski.

Dunajska borza

dne 8. marca.

Skupna 4% konv. renta, maj-nov.	100 30
Skupna 4% konv. renta, jan.-julij	100 25
Skupna 4 2/2% pap. renta, feb.-avg.	100 85
Skupna 4 2/2% sreb. renta, april-okt.	100 85
Avstrijska zlata renta	120 10
Avstrijska kronska renta 4%	100 25
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	92 95
Ogrska zlata renta 4%	119 —
Ogrska kronska renta 4%	98 10
Ogrska invest. renta 3 1/2%	89 90
Delnice avstro-ogrske banke	16 43
Kreditne delnice	678 25
London vista	239 80
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117 22 1/2
20 mark	23 45
20 frankov	19 06
Italijanski bankovci	95 30
Cekini	11 30

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebe	Padačina v mm.
8 9. zveč.	733 7	+3 1	sl. jz.ah.	del. obl.	
9 7. zjut.	738 9	-1 7	sl. sz.ah.	jasno	0 0
9 2. pop.	738 0	+9 8	sl. jz.ah.		

Srednja včerajšnja temp. +2 8°, norm. +2 4°.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki

tvrdke W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznani najboljši. Ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne povzročajo niti marog, niti ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-8

Tehtnica

• declmalka za 50 kilogramov •

se kupi.

Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“.

3-1

Oskrbnika

oženjenega, izurjenega v vseh strokah gospodarstva, večdega slovenskega in nemškega jezika iščem za svoje posestvo blizu **Karlovcu**. — Ponudbe s prepisi izpričeval o dosedanjem službovanju naj se pošljejo na **Ivana Grünwald, Zagreb**, Boškovičeva ulica št. 2. 448 3-1

Izprašan kurjač

se sprejme za parno kurjavo v deželni bolnici v Ljubljani.

Plača 1080 kron in prosto stanovanje. Prošnje in izpričevala je vložiti do dne 15. marca osebno pri upravi deželne bolnice. 401 3-3

Išče se:

2 trgovska pomočnika

železniške in špecerijske stroke, prosta vojaščine, 453 3-1

2 učenca

in

1 starejšo blagajničarko.

Ponudbe pod „Trgovina“ Ljubljana pošto ležeče.

Naprodaj je skoro nov

fotografični aparat

13 x 18 z vsemi pripravami.

Ravnotam se tudi proda močno,

dobro ohranjeno kolo

za poletno sezono. 454 3-1

Kje, pove upravnishvo „Slovenca“.

Kat. bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Postne pesmi

za mešan zbor in orglje zložil **P. Hugolin Sattner** ord. ff. Min.

Cena: partitura po pošti K 1 60, partitura in glasovi po pošti K 3 20, vsak posamezen glas 40 vin.

Častito predstojništvo frančiškanskega samostana je izročilo „Katoliški Bukvarni“ tudi naslednje skladbe v prodajo in razpošiljanje:

Slava Jezusu. Pesmi na čast božjemu Izveličarju za mešan zbor, deloma z orgljami. Izdal **P. Hugolin Sattner**. Partitura in 4 glasovi brez poštne K 8 —, posamezni glasovi po 50 vin.

Slava Bogu. Cerkvene pesmi. Za mešan zbor izdala in založila **P. Angelik Hribar** in **P. Hugolin Sattner**.

I. zvezek: **Dvajset mašnih.** Cena partituri in glasovom s poštino vred K 3 40.

II. zvezek: **23 Marijinih.** Cena partituri in glasovom s poštino vred K 3 —.

Venček Mariji. Napevi za Marijino družbo. Zložil **P. Angelik Hribar**. Drugi zvezek. Cena partituri s poštino vred K 1 25. Vsak glas 35 vin.

Missa „in honorem s. Antonii Paduani“ ad IV. voces inaequales. Auctore **P. Angelico Hribar**. O. M. Cena partituri in štirim glasovom s poštino vred K 2 20.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Šola v Sostrem se bode zidala.

Dela so cenjena na K 17.380 — katera se bodo oddala posameznim obrtnikom.

Načrti, proračun in pogoji ležijo v pregled pri predsedniku stavbenega odbora **Franc Lipah-u** v Dobrunji št. 37 od 5. do 20. t. m.

Zapečateni oferti naj se pošljejo predsedniku do 20. t. m. z 10% varščino.

415 3

Stav. odbor za zgradbo nove šole v Sostrem
Franc Lipah, predsednik

Vedno najnovejši gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1059 100—76

Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,
nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda **Kribarja**.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

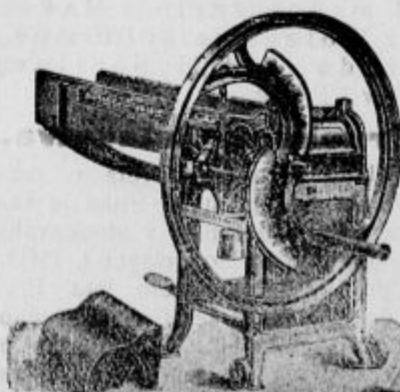
Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

Gospoda moja, ali pijete

313 10—10

Cvekov brinovec iz Kamnika?

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.